

въпроса за научното аргументиране на приетата хронологична версия. На рис. 1.18 е паметникът на Н. А. Морозов, а на рис. 1.19 – домът-музей на Н. А. Морозов в град Борк, Ярославска област.

Н. А. Морозов (1854–1946) е изтъкнат учен енциклопедист. Съдбата му никак не е била лека.

Баща му Пьотър Алексеевич Шчепочкин е богат помещик от старинния дворянски род на Шчепочкини, рис. 1.20. Прадядото на Н. А. Морозов има роднинска връзка с Петър I. Майка му, Ана Василиевна Морозова, е обикновена крепостна селянка, рис. 1.21. П. А. Шчепочкин се оженва за нея, като преди това я освобождава, но нямат църковен брак, затова децата им са с фамилното име на майка си.

На двацет години Н. А. Морозов става народоволец. През 1881 г. получава доживотна присъда и е изпратен в Шлиселбург, където самостоятелно изучава химия, физика, астрономия, математика, история. Освободен е през 1905 г., след като излежава 25 години. Подхваща активна научна и научно-педагогическа дейност. Интересни са неговите „Мемоари“, рис. 1.22. Мнозина са писали за Н. А. Морозов. Художествената му биография например е от М. А. Поповски [675].

След Октомврийската революция е назначен за директор на института „Лесграфт“. Там той извършва основната част от известните си изследвания по древна хронология с методите на естествените науки. Подкрепя го група ентузиаста и сътрудници от института.

След като Н. А. Морозов напуска директорския си пост, институтът е напълно реформиран. Не без идеята, изглежда, да бъдат забравени важните му изследвания по история.

През 1932 г. става почетен член на Руската АН (а от 1935 г. – на АН на СССР). Кавалер е на ордени „Ленин“ и на „Трудовото Червено знаме“ за големия му принос в химията и някои други естествени науки, вж. публикациите [146], [147], [582], [583], [584]. В официалния справочник на Академията на науките на СССР, издаден през 1945 г. [811], са изброени всички почетни академици до тази година. Оказва се, че те са трима: Н. Ф. Хама-лей, Н. А. Морозов и Й. В. Сталин [811], с. 37–38. За Николай Александрович Морозов там е казано следното: „Избран е през 1932 г. Известен е с трудовете си от областта на астрономията, метеорологията, физиката и химията. Заслужил деец на науката на РСФСР. Почетен член на Московското дружество на изследователите на природата. Постоянен член на Френското астрономическо дружество (Société Astronomique de France). Постоянен член на Британското астрономическо дружество (British Astronomical association)“ [811], с. 37.